

De module als geheel is het beste voor de kwaliteit van onderwijs en leren

Er is weer veel rumoer over de richtlijn bachelor OER. Vanuit de UR komen geluiden dat de ondeelbaarheid van de modules maar moet worden losgelaten. De redenering is dat studenten die een klein onderdeel van een module niet gehaald hebben met onnodige studievertraging opgezadeld worden en bovendien nogmaals getoetst worden op kennis waarvan ze al hebben laten zien die te beheersen.

Over welke studenten gaat dit? Niet over de student die ziek was, ook niet over de student die te maken had met familieomstandigheden. Voor studenten die er niks aan konden doen wordt altijd een passende regeling getroffen. Het gaat ook niet om studenten met een functiebeperking, topsporters of studenten die om een andere erkende reden, bijvoorbeeld bestuurswerk, niet voluit kunnen studeren. Het gaat veelal om studenten die geacht worden full time te kunnen studeren en die een module net niet gehaald hebben. Nu zitten in alle modules reparatiemogelijkheden en is er vaak een vorm van compensatie¹ mogelijk. Als desondanks de module net niet gehaald is, wordt er gekeken wat er aan de hand is. En in de meeste gevallen wordt er binnen het studiejaar een oplossing gevonden.

Dat lukt echter om uiteenlopende redenen niet altijd. Die gevallen zijn vrij zeldzaam; bij de opleidingen waar ondergetekenden bij betrokken zijn is dit aantal sinds de invoering van TOM op de vingers van één hand te tellen. In dit geval moet de student het jaar daarop de module in zijn geheel over doen. Toegegeven, dat is niet leuk. Maar voor de kwaliteit van het leren is het beter, ook voor de onderdelen die al met een voldoende waren afgerond. Stel bijvoorbeeld dat een student een jaar later alleen maar het onderdeel dat hij niet gehaald heeft over hoeft te doen. Dat moet hij dan doen naast de module die hij dan regulier volgt. Die module vergt natuurlijk ook zijn volledige aandacht en het te herkansen onderdeel ligt hem waarschijnlijk zo beroerd dat het niet denkbeeldig is dat er nieuwe problemen ontstaan. Kortom hij schiet er eigenlijk niks mee op².

Maar wat erger is, door de module uit elkaar te trekken worden de samenhang van de module en de leerlijnen van het curriculum doorbroken. Modules zijn veelal zo opgezet dat verschillende aspecten die een rol spelen binnen een bepaald thema aan bod komen en dat juist de onderlinge verhouding van deze aspecten onderwerp van studie is. Het in staat zijn om meerdere aspecten van een thema in samenhang te analyseren en vanuit verschillende perspectieven een thema te beschouwen is een belangrijke competentie van een UT-afgestudeerde. Daar wordt afbreuk aan gedaan als studenten de verschillende onderdelen in verschillende studie jaren afronden. Het komt de kwaliteit van het onderwijs en het leren dus niet ten goede wanneer studenten op voorhand de gelegenheid krijgen onderdelen voor zich uit te schuiven en verzeild te raken in een rommelige mengelmoes van een systeem van losse vakken en het TOM-curriculum en een onbeheersbare koehandel van module-onderdelen; als het ware het slechtste van twee werelden.

¹ De Erasmus Universiteit heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar de effecten van compensatoir toetsen en vastgesteld dat het niet ten koste gaat van de kwaliteit van het onderwijs maar wel onnodige vertraging voorkomt.

² Zelfs in modules die wel op te delen zijn, en waar dat naar aanleiding van allerlei discussies is geïmplementeerd, blijkt de student er eigenlijk niets mee op te schieten, want het jaar erop moet dit gerepareerd worden.

Een vaak gehoord argument tegen het ondeelbaar beschouwen van modules is dat in speciale gevallen studenten wél de mogelijkheid krijgen alleen bepaalde onderdelen van modules te doen of modules over verschillende studie jaren af te ronden.

Het eerste geldt bijvoorbeeld voor exchange- en ATLAS-studenten. Het feit dat een module is ontworpen als een samenhangend geheel van 15 EC betekent echter niet per definitie dat onderdelen van die module niet relevant zouden kunnen zijn in het examenprogramma van niet-TOM studenten. Deze studenten bereiken dan niet de leerdoelen van de module als geheel, wat voor deze studenten ook helemaal niet noodzakelijk is, zij volgen immers een ander examenprogramma met andere leerdoelen en eindtermen.

De tweede situatie doet zich voor bij studenten waarvoor het afronden van de module als geheel niet mogelijk is, bijvoorbeeld vanwege persoonlijke omstandigheden, activisme of topsport. Deze studenten realiseren zich over het algemeen dat dit geen ideale situatie is en dat zij zich dan ook extra in moeten spannen om de samenhang in de module te blijven zien en te voldoen aan de leerdoelen ten aanzien van dit aspect. Bovendien wordt met deze studenten voorafgaand aan de module afgesproken hoe zij hun studieprogramma in zullen richten.

Al met al is de conclusie dat het in één keer voltooien van een module en het respecteren van de leerlijnen het beste is voor de kwaliteit van de leerervaring van de student. Voor de weinige gevallen waarbij dat tot onredelijke situaties zou leiden zijn voldoende mogelijkheden voor opleiding en examencommissie om tot een oplossing te komen. Daar hoeft het systeem niet voor overboord gezet te worden. Laten we dus het kind niet met het badwater weggooien en verder gaan met het tot een succes maken van het Twents OnderwijsModel.

Namens TeACHER+ (**Twente Academy for Higher Education and Research+**),

Martin Bennink
UD Nanobiophysics
Lector Nanotechnology (Saxion University of Applied Sciences)

Mark Bentum
UHD Radiotechnology
Opleidingsdirecteur Electrical Engineering

Marjolein Dohmen-Janssen
UHD Water Engineering and Management
Opleidingsdirecteur Civiele Techniek
Portefeuillehouder Onderwijs ET

Luís Ferreira Pires
UHD Computer Science
Opleidingsdirecteur BIT

Gertjan Koster
Hoogleraar Anorganische Materiaalkunde

Eric Lutters
UHD Design Engineering
Master Track coordinator Management of Product Development

Jan Willem Polderman
UHD Applied Mathematics
Opleidingsdirecteur Applied Mathematics
Portefeuillehouder Onderwijs EWI

Irene Visscher-Voerman
Programmadirecteur Onderwijsvernieuwing
Head of Centre of Expertise in Learning and Teaching

Gerben Westerhof
Adjunct Hoogleraar Narratieve Psychologie

Jaap Zevenbergen
Hoogleraar Land Administration and Management
Opleidingsdirecteur Geo-Information Science and Earth Observation
Portefeuillehouder Onderwijs ITC